

Aanvrager:	Stichting Archis
Titel:	VOLUME 21/22
Gevraagd bedrag:	€ 200.000

NEGATIEF

Inleiding en samenvatting

Stichting Archis beoogt met haar magazine VOLUME een plek te bieden aan het architectuurdiscours. De organisatie doet dit vanuit de overtuiging dat debat, reflectie en beschouwing noodzakelijk zijn voor innovatie binnen het vakgebied. De organisatie geeft aan dat sinds het ontstaan van het Katholiek Bouwblad in 1929 het magazine vele gedaanten en namen heeft gehad, reagerend op veranderende ruimtelijke en cultureel-maatschappelijke uitdagingen. In 2005 is uit een samenwerking van onderzoekstudio AMO, Columbia University (tot 2015) en stichting Archis VOLUME ontstaan. In de periode 2020-2021 wil de organisatie het blad weer herijken om tot een gedegen en duurzaam platform te komen, zowel inhoudelijk als zakelijk. Archis stelt dat er in het Nederlandse tijdschriftenlandschap naast het academische OASE en het praktijkgerichte De Architect plek is voor een blad dat zowel toegankelijk is en een platform biedt aan reflectie, beschouwing en debat. VOLUME richt zich daarbij zowel op de architectonische discipline als aanverwante interessegebieden zoals vormgeving, planologie, economie en politiek.

In 2021 en 2022 beoogt Archis vier magazines te produceren en publiceren. De longlist van mogelijke thema's bestaat onder andere uit: Having Faith, The Guide to Money, Generations, The sustainable design guide, Living Together en Designed in China. Naast de thematische focus is er ruimte voor kritische besprekingen van bouwwerken, publicaties, tentoonstellingen e.d. Elke uitgave gaat vergezeld van een inhoudelijk launch evenement. Tevens wordt er samengewerkt met KU Leuven in het Architecture for Peace project waarin de rol van architectuur in post-conflict situatie wordt onderzocht. Ook met de Amsterdam University of Applied Sciences, Play and Civic Media is er een samenwerking gericht op de effecten van de 4de industriële revolutie op de stad. Binnen deze trajecten worden workshops georganiseerd en 'inserts' voor het magazine gemaakt. In de komende twee jaar wil VOLUME deze samenwerkingen uitbreiden met partners in China en Afrika. Archis stelt dat de maatschappelijke en sociale ontwikkelingen in deze twee gebieden vaak onderbelicht zijn in het discours in de Westerse wereld, terwijl ze van grote invloed zijn op de globale ontwikkelingen. In China gaat Archis samenwerken met presentatie instelling Design Society uit Shenzhen en de Central Academy of Fine Arts in Beijing. Op basis van de ervaringen met deze Chinese partners wil Archis gelijksoortige relaties aangaan met de Nairobi School of Architecture in Kenia. In Nederland bestendigt en versterkt VOLUME samenwerkingen met partners als Failed Architecture, The Independent School for the City en het Piet Zwart Instituut.

In 2021 legt Archis zich verder toe op het vernieuwen van de website en het ontwikkelen van readers. De nieuwe website is toegankelijker en ingericht om inkomsten te genereren. De online readers bundelen eerder gepubliceerd materiaal rond een bepaald onderwerp of van een specifieke auteur. Ook met de readers beoogt Archis de eigen inkomsten te vergroten. In 2022 wil de organisatie dit archief toegankelijker maken door in samenwerking met Het Nieuwe Instituut oude jaargangen van VOLUME's voorgangers van 1929 tot 2004 online beschikbaar te maken. Hoofdredacteur Arjan Oosterman legt in 2021 zijn functie neer en zal vervangen worden door Stephan Petermann. Naast de hoofdredacteur is Lilet Breddels uitvoerend directeur en worden er drie redacteurs aangesteld.

Financiële analyse

Stichting Archis vraagt een bedrag aan van € 200.000 voor een tweejarig activiteitenprogramma binnen de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma. In de periode 2017-2020 is Archis projectmatig ondersteund in verschillende regelingen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. De stichting had in 2018 een matige financiële positie. Zowel het vermogen om op korte als lange termijn aan verplichtingen te kunnen voldoen als het weerstandsvermogen waarin in 2018 ruim onder de maat. Er was sprake van een negatief eigen vermogen. De jaarrekening van 2019 is niet beschikbaar bij het indienen van de aanvraag. Er is met de begroting voor 2021-2022 ingezet op een stevige groei, waarbij moet worden opgemerkt dat Archis de afgelopen jaren op een minimumbudget heeft gefunctioneerd. Archis kon daarom niet eerder voldoen aan de Fair Practice Code, alleen met ondersteuning van het Stimuleringsfonds kan deze ambitie worden waargemaakt.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie waardeert de wijze waarop VOLUME sinds 2004 een intellectuele én toegankelijke bijdrage levert aan het internationale architectuurdiscours vanuit de Nederlandse thuisbasis. Ondanks de lastige financiële positie waarin het magazine nu enige jaren verkeert weet de redactie actuele en urgente opgaven vanuit verschillende perspectieven te behandelen. Archis gaat verbinding aan met interessante partners, zoals AMO, onderwijsinstellingen en presentatieplekken, en versterkt daarmee niet alleen de inhoudelijke verdieping maar ook de reikwijdte van de magazines.

De adviescommissie is verdeeld over de ingediende aanvraag. Ze vindt het positief dat Archis het reservoir van kennis dat door VOLUME en haar voorgangers is opgebouwd, toegankelijk wil maken. Het getuigt van cultureel ondernemerschap dat de organisatie wil experimenteren met verdienmodellen om zo de eigen inkomsten te vergroten en de afhankelijkheidspositie van financiers te verminderen. De commissie mist echter een concreet plan van aanpak en een kosten-baten analyse waarin de investering in ontwikkeling van deze onderdelen afgezet worden tegen de verwachte inkomsten, ook op langere termijn. De commissie stelt vast dat de personele inzet van een groot deel van het kernteam gedragen wordt door de partners. Mochten deze partners in de toekomst uitstappen dan lijkt ook de betrokkenheid van het kernteam onder druk te staan.

Het bovenstaande resumerend stelt de commissie dat ze een overkoepelende visie op het duurzamer maken van de bedrijfsvoering mist, terwijl hier juist behoefte aan is na de afgelopen moeilijke periode die het blad kent.

De commissie is eveneens kritisch op het ingediende activiteitenprogramma. In de kern bestaat dit programma uit het maken en publiceren van twee magazines per jaar. Door het gebrek aan uitwerking van andere activiteiten is de commissie er in onvoldoende mate van overtuigd dat de aanvraag een activiteitenprogramma betreft van met elkaar samenhangende activiteiten.

De commissie kan de artistieke en maatschappelijke waarde van de inhoudelijke activiteiten maar beperkt duiden door het gebrek aan uitwerking van bijvoorbeeld de in de longlist genoemde thema's. Deze wekken in eerste instantie interesse, maar de commissie mist een omschrijving van de wijze waarop deze thema's aan bod gaan komen en gerelateerd worden aan zowel het vakgebied als bredere sociaal-maatschappelijke kwesties. Ook mist de commissie motivering van enkele keuzes die gemaakt worden. Zo omschrijft Archis het voornemen om onderzoek te doen naar en te publiceren over de sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen in China en Afrika. De keuze voor het land China en de betrokken lokale partners vindt de commissie voldoende gemotiveerd. Voor de focus op het continent Afrika mist de commissie echter enige onderbouwing of plan van aanpak. Ook het verband tussen de twee regio's is onvoldoende uitgewerkt. De commissie vindt dat een gemiste kans.

Kijkend naar de criteria van de regeling dan beoordeelt de commissie de maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als voldoende. De relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied en de mate van divers publieksbereik waardeert ze echter minder goed. De consistentie in doel en opzet van de aanvraag is in de ogen van de commissie onvoldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

Alles overziend is de commissie niet overtuigd dat de voorgestelde activiteiten voldoende zijn om ze aan te merken als samenhangend activiteitenprogramma. Door het gebrek aan uitwerking is ze niet overtuigd van de mate waarin het voorgestelde programma op nationaal niveau een betekenisvolle bijdrage gaat leveren aan de Nederlandse architectuursector. Ze adviseert het bestuur daarom de aanvraag niet te honoreren.